

Терміни і термінологія

Роботу виконала
Лазарева Кристина
Група М-34

Добрий день!

До вашої уваги презентація на тему:
“Терміни і термінологія”

Термін

Термін (від латин. межа, кінець) - це слово або словосполучення, яке позначає поняття певної галузі знань чи діяльності людини.

Кожна галузь науки, техніки, виробництва, мистецтва має свою термінологію.

Основні групи термінологічної лексики:

Виокремлюють такі основні групи термінологічної лексики:

- * математичну (дільник, косинус, логарифм),
- * фізичну (коливання, індукція),
- * мовознавчу (фонема, синтаксис),
- * літературознавчу (верлібр, сюжет, фабула),
- * філософську (діалектика, апріорі),
- * фінансову (банк, кредит, баланс),
- * хімічну (кисень, іонізація, оксиди),
- * біологічну (клітина, гомеостаз),
- * музичну (октава, гармоніка),
- * спортивну (ферзевий гамбіт, аут, тайм),
- * медичні (авітаміноз, імунітет, ларингіт) тощо.

Термінологія -

- 1) розділ мовознавства, що вивчає терміни (у цьому значенні все частіше використовують слово термінознавство);
- 2) сукупність термінів певної мови або певної галузі.

Наприклад, можемо говорити про англійську, польську, українську та інші термінологію, а також про термінологію математичну, хімічну, технічну тощо.

Системність термінології

Системність термінології зумовлена двома типами зв'язків, які надають сукупності термінів системного характеру:

- * логічними (якщо між поняттями певної галузі науки існують системні логічні зв'язки - а вони є в кожній науці,- то терміни, які називають ці поняття, мають теж бути системно пов'язаними);
- * мовними (хоча терміни позначають наукові поняття, вони залишаються одиницями природної людської мови, а відповідно їм властиві всі ті зв'язки, які характерні для загальноповживаних слів - синонімічні, словотвірні, полісемічні, граматичні тощо).

Основні ознаки терміна

Системність: кожний термін входить до певної терміносистеми, у якій має термінологічне значення, а за межами своєї терміносистеми він може мати зовсім інше значення.

Точність: термін повинен якнайповніше й найточніше передавати зміст поняття, яке він позначає.

Наявність дефініції: кожний науковий термін має дефініцію (означення), яка чітко окреслює, обмежує його значення.

Основні функції термінології

Термінологія виконує такі основні функції - позначає наукові поняття і задовольняє потреби спілкування фахівців - за умови, якщо вона є загальноприйнята, унормована, відповідатиме вимогам до термінів.

Кодифікація термінів - це систематизація термінів у словниках, довідниках, що орієнтують мовців на правильне їх використання.

Значення термінів

Значення термінів зафіксовано у спеціальних словниках, довідниках.

Розрізняють такі види:

- * словники терміносистем,
- * затвержені у вигляді стандартів;
- * словники термінології (універсальні енциклопедії, галузеві, енциклопедії галузеві термінологічні словники).

Перекладні словники - найпоширеніший тип сучасних термінологічних словників.

Енциклопедично-довідкові словники фіксують терміни, подають пояснення наукових понять.

Тлумачно-перекладні словники - це праці змішаного типу, які перекладають термін іноземною мовою (або кількома мовами) і подають його тлумачення.

Термінологічний стандарт

Термінологічний стандарт укладають за таким алгоритмом:

- * систематизують поняття певної галузі науки чи техніки; пере діляють їх з категоріями (предмети, процеси, якості, величини тощо);
- * розмежують родові та видові поняття;
- * відбирають усі терміни галузі, узяті для стандартизації, зі словників різних років видання, статей, підручників, періодики, рукописів та інших джерел;
- * розподіляють терміни за групами:
  - а) вузькоспеціальні терміни;
  - б) міжгалузеві;
  - в) загальнонаукові (загальнотехнічні);
- * формулюють українською мовою означення (дефініції) поняття;

Стаття стандарту має таку будову:

- * назва поняття українською мовою;
- * скорочена форма терміна;
- * недозволений (нерекомендований) синонім;
- * родові поняття;
- * видові поняття;
- * еквіваленти англійською, німецькою, російською, французькою мовами;
- * дефініція (означення);
- * формула або схема.

The background of the slide is a solid, warm orange-brown color. Overlaid on this background are several stylized, semi-transparent leaf shapes in a slightly darker shade of the background color. The leaves are scattered across the frame, with some showing prominent vein patterns. The overall aesthetic is clean and seasonal.

Дякую за увагу!